

גזור ושמור

עצות ורעיונות לחיים בריאים יותר מאת שיר-לי גולן

באמת!?

מערכת העצבים בפגים אינה מפותחת
והם אינם חשים בכאב

לא נכון, קובע ד"ר שמואל צנגן,
מנהל המחלקה לטיפול בייילוד
ובפג בבית החולים ברזילי. בעבר חשבו
שלפגים לא כואב, ומשום כך פגים נברקו
וטופלו ללא המודעות לצורך לשכך את
הכאב. אולם כבר הוכח שפגים חשים
בכאב, ולכן בשנים האחרונות שמים לב
לנקודה הזאת במהלך הטיפול בהם.

25.92x25.09	1	עמוד 8	ידיעות אחרונות - זמנים בריאים	30/12/2012	35076264-3
בית חולים ברזיל - 80829					

חידוש

החולה נשאר ער בזמן צנתור המוח

ראל ניתן כבר לבצע צנתורים ללא צורך בהרדמה כללית.

חאיבחונים לטיפולים

צנתורי המוח הראשונים נעשו למטרות אבחוניות ונועדו להרגים כלי דם מוחיים וכן את המחלות שפגעו בהם. "אך כ-20 השנים האחרונות לערה, בעקבות צבירת ניסיון ושיפור הטכנולוגיה, התחילו להנהיג צנתורי מוח טיפוליים, שבאמצעותם פותרים מגוון רחב של בעיות כמו סגירת כלי דם מודממים, טיפול בחסימות ובמורמים מולדים, וגולת הכותרת: הוצאת קריש שגרם לשבץ מוחי", מתאר ד"ר ג'השאן.

שבץ מוחי מתרחש כאשר אספקת הדם והחמצן למוח מופסקת באופן פתאומי. כתוצאה מכך נפגעת רקמת המוח. הפגיעה אינה נעצרת, אלא ממשיכה לכיוון חלקים מרוחקים יותר מאותו

ד"ר שאדי ג'השאן:
"הצנתור הוא אותו צנתור, עם אותם מכשירים ובאותו אופן ביצוע, אך ההבדל הוא שעל מיטת הטיפולים שכב חולה שתיקשר איתי ונשמע להוראות שלי עד לסיום ההליך"

אזור ראשוני שנפגע. כתוצאה מכך עלולים להיפגע שורה של תפקודים חיוניים כמו דיבור, הליכה, ראייה, זיכרון ועוד.

"הטיפול המומלץ לשבץ מוחי הוא מתן תרופה הממיסה את קריש הדם", מסביר ד"ר ג'השאן. "אלא שחלון ההזדמנות לקבלת טיפול זה מורגבל בזמן, מה גם שהתרופה אינה מתאימה לכל החולים. מסיבה זו פותחו צנתורי המוח הטיפולים, שבאמצעותם מוציאים את הקריש שסתם את העורק ומחדשים מיד את אספקת הדם והחמצן למקום".

בשבוע שעבר התבצע צנתור המוח הראשון בישראל שנעשה תוך כדי החולה היה ער לחלוטין.

החולה, כבן 80 מדרום הארץ, החל לסבול מכאבי ראש קשים. כעבור יומיים של כאבים הביאו אותו בני משפחתו המודאגים לבית החולים ברזילי באשקלון, שם אושפז. מבדיקות ומהדמיית סיטי שעבר עלה חשד למום מולד באחד מעורקי מוחו, שגרם לדימום.

"החולה הועבר אלינו לשם ביצוע צנתור מוח והוא בהכרה מלאה", מתאר ד"ר שאדי ג'השאן, נירוכירורג בכיר ומצנתר מוח מהמרכז הרפואי איכילוב. "התברר שהחולה סובל גם מחסימה ריאתית כרונית, מצב שעלול להביא לסיכון חיים בעקבות ההרדמה ובהמשך, בעת גמילתו מהמנשם".

ד"ר ג'השאן הצטרף לאחרונה לצוות המנתחים באיכילוב, אחרי שהשתלם במרכז הרפואי בפאלו בניו-יורק, הנחשב אחד המובילים בעולם ברפואת כלי דם. "בפאלו ביצעו של צנתור בחולה ער נחשב לפעולה די שגרתית", אומר ד"ר ג'השאן. "החלטתי להביא אותו גם לכאן, ובשבוע שעבר כאמור התבצע סוג זה של צנתור לראשונה בישראל".

"הצנתור הוא אותו צנתור, עם אותם מכשירים ובאותו אופן ביצוע, אך ההבדל הוא שעל מיטת הטיפולים שכב חולה שתיקשר איתי ונשמע להוראות שלי, עד לסיום ההליך", הוא אומר.

חזיקים דבק לעורק

כיצד מתבצע צנתור מוח? "המנתח מחדר צנתור דק דרך עורק המפשעה, שהוא למעשה צינורית פלסטיק גמישה בעובי של כ-2 מ"מ. הצינורית מוחדרת לקשת אבי העורקים ומשם עולה הצנתור לעורקי הצוואר. בשלב זה מוכנס דרכו צנתור קטן יותר, שעוביו רק כחצי מ"מ, ועושה דרכו אל העורק הרלוונטי במוח", מתאר ד"ר ג'השאן. "כיוון שבפעולה הזו הייתי צריך לסגור כלי דם מודם, הורקתי באמצעות הצנתור הדקיק דבק ייעודי לסתימת מקור הדימום בעורק".

לאורך כל הפעולה הזו נשמר כאמור הקשר המילולי עם החולה. "ביקשתי ממנו שידבר, שירגיש את הצינורית וידע שיש לה. וכך קיבלתי משוב בזמן אמת ושליטה על מצבו. כך שאם עד היום כל צנתורי המוח נערכו בחולה מורדם - מעכשיו גם ביש

לפני כשבוע בוצע בארץ בפעם הראשונה צנתור מוח ללא הרדמה כללית • "ביקשתי מהחולה שידבר, שיוזי יד או רגל, וכך קיבלתי משוב בזמן אמת", מתאר ד"ר שאדי ג'השאן מהמרכז הרפואי איכילוב, שהביא את הגישה הזו לישראל | אריאלה איילון

25.62x25.7	1	עמוד 48	ידיעות אשקלון	28/12/2012	35073506-9
בית חולים ברזיל - 80829					

פרשת ברזילי חוזרת?

קברים עתיקים מאיימים על בניית בניין העירייה

ממצאים ארכיאולוגיים שהתגלו בחפירות ההצלה באתר המיועד לבניין העירייה החדש עלולים להצית מלחמה חדשה עם גורמים חרדיים ■ שני קברים כבר פונו מהמקום, אך באתרא קדישא משוכנעים שזה רק קצה הקרחון ■ "נותרו בשטח לא מעט עצמות", הם מזהירים ■ העירייה: "החפירות בוצעו על פי דין"

אנשי אתרא קדישא מביטים בחפירות "גם אם אין מדובר בקברים של יהודים, אסור לפגוע גם בקברים של דתות אחרות, כי הדבר נחשב לביזוי המתים" ■ צילום: צפיר אביב

בניית בית העירייה החדש באשקלון מעוררת כבר תקופה ארוכה תשומת לב רבה – בראש ובראשונה בשל העלות האדירה של המבנה (ההערכה הראשונית מדברת על השקעה של כרבע מיליארד שקל). והנה, כאילו לא היה די בהערות שמסר משרד הפנים בעקבות הפנייה של חבר האופוזיציה איתמר שמעוני (כאשר למקורות המימון של המבנה הגרנדיוזי), עכשיו מאיימים גם גופים חרדיים לטרפד את הקמתו של הבניין, מסיבות הלכתיות. לטענתם, במקום נמצאו קברים עתיקים שעשויים להיות קברי יהודים.

בימים אלה עורכת רשות העתיקות חפירות הצלה באתר שבו אמור להיבנות בית העירייה החדש ובמסגרתן התגלו ממצאים ארכיאולוגיים נדירים. גופים חרדיים עמם שוחחנו השבוע התבטאו בנושא ואמרו כי הם חוששים שהחפירות כללו פגיעה בקברי יהודים. החפירות נערכות לא הרחק ממתחם בית החולים ברזילי – שבו נמצאו, כידוע, קברים עתיקים שגילויים עורר הפגנות אלימות מצד אנשי הארגון החרדי אתרא קדישא. בצד המערבי של אותו מתחם נבנה ההמשך של שכונת נווה ים, וגם בו נמצאו בעבר כמה קברים. כעת, בחפירות שנעשות במתחם בית העירייה החדש, נמצאו שרידים ארכיאולוגיים ובחפירות ההצלה שערכו אנשי רשות העתיקות התגלו ממצאים מעניינים. פעילי שימור דוגמת ד"ר אבי ששון וההיסטוריון גר סובול פועלים לשמר חלק מהעתיקות שנמצאו במקום.

במהלך החפירות התגלו במקום גם כמה קברים, ושניים מהם כבר פונו. כשנודע הרבר לאנשי אתרא קדישא, הם ערכו לפני כשבועיים ביקור גישוש ראשון בשטח, וביום ראשון השבוע הגיעו להפגין נגד מה שכינו "חילול קברים". גורמים באתרא קדישא אמרו שהמפגינים היו אנשי הפלג המתון יחסית שלהם. "אנו לא דוצים לעורר כעת פרובוקציות, אבל בהחלט ייתכן שיגידו לפה תחב"ה, שימתח בצורה קשה יותר", אמר גורם בארגון.

לדברי חיים פרידמן, אחד הפעילים של אתרא קדישא, "הגענו כרי להביע את כע"

אחד הממצאים המרתקים הוא חשיפת תוואי דרך הסולינג המובילה מאיזור מג'דל לכפר ג'ורה העתיק, ששכן מדרום לאשקלון. הדרך הורכבה מאבנים גדולות שהוצבו בשוליה בעומק של 18-45 ס"מ

לצורך בניית המגרל, העבודות להקמת הח' ניון התת קרקעי החלו כבר לאחרונה. על פי ההערכות, ראש העירייה, בני וקנין, מתכנן וון לערוך במקום טקס הנחת אבן פינה עוד לפני הבחירות.

בעיריית אשקלון מסרו בתגובה: "במסגרת פרויקט מע"ר אשקלון החדש, הכולל בתוכו משרדי עירייה, משרדים לשוק החופשי, מרכז מסחרי ומגורי פאה, נדרשה החברה הכלכלית לבצע חפירות הצלה במג'דל באמצעות רשות העתיקות. השטח נמצא באחריות ובחזקת רשות העתיקות, ולא בידי החברה הכלכלית. כל ממצא בשטח טופל על ידי הרשות על פי כל דין, ולחברה הכלכלית לא הייתה נגיעה בתוצאות החפירה. כסיווג החפירה יתקבל דוח מרשות העתיקות, אשו ירכז את כל הממצאים. נכון להיום, הדוח טרם התקבל".

מרשות העתיקות לא התקבלה תגובת עד לסגירת הגיליון.

■ שמוליק חדו

תיק, ששכן מדרום לאשקלון. הדרך הורכבה מאבנים גדולות שהוצבו בשוליה בעומק של 18-45 סנטימטר. לרוחבה רחשו חצץ, חלוקי נחל ושכרי אבנים, כפי שהיה נהוג בתקופת המנדט הבריטי.

לדברי אחד מאנשי רשות העתיקות, במקום נמצאו שתי שכבות מהתקופה העתיקה ת'מנית והבריטית וכן באר יפהפיה עם מערכת השקיה ייחודית המעידה על כך ש"באזור הייתה כנראה אחוזה של אדם עשיר מאוד וכנראה גם היו בו כוסתנים ופרדסים. נמצאו עוד כמה ממצאים מעניינים שאיננו יכולים לחשוף עדיין".

בישיבת ועדת שימור האתרים הקרובה מתכוונים סובול וששון לרון בנושא. "איינו יודעים עדיין מה בדיוק היו הממצאים שם, אבל אנו סבורים שבהחלט יהיה ניתן לשלב אותם מבחינה ארכיטקטונית בבניין העירייה, שייבנה עם רצפת זכוכית או הצר שתשמר את הממצאים הללו".

יש לציין כי למרות שמשרד הפנים ביקש מהעירייה הבהרות בנוגע להלוואות שלקחה

סנו על כך ששוב פוגעים בקברים באשקלון. בעבר כבר נמצאו קברים בבית החולים ברזילי ולא הרחק מהמתחם הזה, וכנראה מוטתדים במקום עוד לא מעט קברים. במהלך העבודות בחלק העליון בלבד מצאו שני קברים, שכבר פינו אותם, אבל עדיין נותרו בשטח לא מעט עצמות. אנו משערים שהקברים הללו הם מהתקופה הביזנטית, ולכן יכול להיות שיש שם שרידים מתקופת בית שני, שיייתכן שהם קברים של יהודים. גם אם אין מדובר בקברים של יהודים, אסור לפגוע גם בקברים של דתות אחרות, כי הדבר נחשב לביזוי המתים. אנשים דכשו חלקת קבר וקברו את יקיריהם, וכאן מוציאים אותם וקורבים מחדש במקומות אחרים". לדברי פרידמן, בקרוב תיערך פגישה שתקיף ארגונים חרדיים ורבנים רבים, כדי לקדם את הפעילות בנושא, ואחריה יתקבלו החלטות.

אחד הממצאים המרתקים באתר החפירות, שמעורר עניין בקרב הארכיאולוגים, הוא חשיפת התוואי של דרך הסולינג המורכב בילה מאיזור מג'דל (מגרל) לכפר ג'ורה העתיקה